
ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

ТАЛАНОВИТА ТА НЕВТОМНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА І НАУКОВЦЯ (до 70-річчя з дня народження Є. Д. Ющука)

Добре відомому вченому-екологу – мікроморфологу, ґрунтознавцю, геоботаніку, доценту Криворізького державного педагогічного університету, члену-кореспонденту Української екологічної академії наук Євгену Давидовичу Ющуку виповнилося 70 років.

Народився Євген Давидович 14 серпня 1936 року у селі Навіз Рожищенського району Волинської області в селянській родині, яка складалася з 8 чоловік. Дітей у родині було шестеро (чотири брати і дві сестри). Старший брат – 1926-го, а наймолодша сестра – 1941 року народження.

Учасники конференції з охорони ґрунтів від ерозії та хімічного забруднення
(м. Кривий Ріг)

Зліва направо: Л. О. Карпачевський (професор Московського держуніверситету),
Г. С. Погодіна (учений секретар товариства ґрунтознавців Російської Федерації),
В. А. Ковда (член-кореспондент Російської АН), А. П. Травлєєв (член-кореспондент НАН України),
Є. Д. Ющук (доцент Криворізького державного педагогічного університету)

Батько Ющук Давид Лаврентійович (1902–1987) із малоземельної родини, закінчив чотири класи церковно-приходської школи. Працював по найму у польських панів, які мали значні наділи землі не тільки в степу, а й у селі.

Тимчасова окупація панською Польщею західних областей України тривала з 1921 по 1939 рік. Навчання у сільській школі проводилось українською та польською мовами. У цій же школі навчалися і старші брати Семен та Іван.

Мати Ющук Ганна Іванівна (1907–1989) народилася в селі Навіз Рожищенського району Волинської області у селянській малоземельній сім'ї і не мала освіти.

У 1924 р. Давид Лаврентійович вступив у церковний шлюб з Ганною Іванівною. У 1939 р. усі західні райони, що перебували у складі Польщі, були визволені і ввійшли до складу колишнього Радянського Союзу. З початку Великої Вітчизняної війни батько і брат Семен були призвані до лав Радянської Армії і брали участь у бойових діях при визволенні країни від німецьких загарбників. У подальшому батько перебував у партизанському загоні, а брат Семен війну закінчив у Берліні і має бойові нагороди. Зараз Семен перебуває на заслуженому відпочинку і проживає в Софіївському районі Дніпропетровської області.

У 1946 р. у віці 10 років Євген Давидович пішов у перший клас, в якому одночасно навчались діти віком від 7 до 15 років.

У 1949 р. було організоване колективне господарство, яке носило ім'я Богдана Хмельницького. Всі одноосібні селяни писали заяви на прохання прийняти їх у це колективне господарство. Батьки здали у колгосп 3 гектари землі, коня, віз, плуг і пай 20 крб.

У 1955 р. Євген Давидович був призваний до лав Радянської Армії для проходження військової служби в місті Красноярску Алтайського краю. Протягом року він був курсантом автомобільного батальйону. По закінченню навчання він отримав спеціальність «автомеханік-водій» і був направлений у місто Барнаул Алтайського краю в одну з автомобільних рот для проходження подальшої військової служби.

Після закінчення строкової служби у 1960 р. Євген Давидович повернувся в рідне село Навіз працювати вчителем автомобільної справи у старших класах середньої школи.

У 1965 р. Євген Давидович за призовом комсомолу їде у м. Кривий Ріг на новобудови промислових об'єктів, де працює в одній із автобаз водієм підйомного автокрану.

Потяг до землі, на якій працювала сім'я Ющуків, любов до рідної природи ніколи не залишали Євгена Давидовича. Він відвідує підготовчі курси при Криворізькому державному, тоді ще педагогічному, інституті, і в 1966 р. вступає на стаціонарне відділення факультету природознавства. Першими вчителями були видатні науковці – професори Іван Андрійович Добровольський та Володимир Іванович Шанда.

Його невтомна праця, невгамовна натура студента-новатора, талановитого еколога, активного помічника інституту та факультету дозволили в 1971 р. після закінчення інституту призначити його на роботу на посаду асистента рідної кафедри.

У 1974 р. Євген Давидович був направлений для підвищення кваліфікації на кафедру геоботаніки, ґрунтознавства та екології Дніпропетровського державного університету. На цій кафедрі Євген Давидович повсякденно невтомно, з великою охотою і творчим вогником працював у лабораторіях мікроморфології ґрунтів, хімії та фізики ґрунтів, у гербарії, брав участь у створенні експериментальних ділянок у Західному Донбасі, у роботі загону ґрунтознавців та геоботаніків Комплексної екологічної експедиції Дніпропетровського національного університету та міжнародного Присамарського біосферного стаціонару. Відданість справі, допитливість, зацікавленість та хист до біотехнічного мислення допомогло Євгену Давидовичу засвоїти новітні методи аналізу ґрунтового покриву, флори та рослинності, що було край необхідно для вирішення проблем степового лісознавства.

У 1975 р. Євген Давидович стає здобувачем для виконання кандидатської дисертації у професора А. П. Травлєєва на тему «Еколого-біологічні особливості і шляхи оптимізації лісових едафотопів промислових регіонів степового Придніпров'я (на прикладі Кривбасу)».

Для дослідження мікроморфологічної будови ґрунтів та виготовлення прозорих препаратів (мікрошліфів) з непорушених ґрунтових шарів Євген Давидович навчався у проф. Н. А. Белової – учениці та соратниці всесвітньо відомого фахівця-мікроморфолога, голови секції мікроморфології ґрунтів Міжнародного товариства ґрунтознавців, лауреата золотої медалі ім. Кубієни К. А. Ярилової. Ним була розроблена нова модель шліфувального станка та пристрою з алмазним диском для розрізання ґрунтових монолітів, які попередньо просочували у смереківому бальзамі і просушували в сушильній шафі з виконанням складних операцій.

Понад 25 років Євген Давидович щорічно брав активну участь у складі Комплексної експедиції ДНУ, проводив польові практики та лабораторні дослідження ґрунтового та рослинного покривів. У цій експедиції проходили літню польову практику і студенти біологічного факультету КДП, вивчаючи рослинний світ біогеоценозів Придніпров'я. Євгена Давидовича поважали і високо цінували корифеї біогеоценологічної науки: С. В. Зонн, Л. О. Карпачевський,

В. А. Ковда, О. Л. Бельгард, Л. Ю. Рейнтам, які спеціально провели наукову сесію з проблем ґрунтознавства, щоб познайомитися з цікавими лісопокращеними ґрунтами Криворізького гірничорудного басейну, з дослідними ділянками, на яких працювали І. А. Добровольський, В. І. Шанда та багато інших спеціалістів-екологів.

Криворізький державний педагогічний інститут (нині – Криворізький державний педагогічний університет) був і залишається філіалом Комплексної експедиції та Присамарського міжнародного біосферного стаціонару ДНУ. Сучасна кафедра ботаніки КДПУ високо цінить традиції університету і користується допомогою Дніпропетровського університету у справі підготовки спеціалістів високої кваліфікації, сумісної навчально-методичної та наукової роботи.

Матеріали мікроморфологічних досліджень ґрунтів лягли в основу написання дисертаційної роботи, яка була блискуче захищена 17 лютого 1989 року на засіданні спеціалізованої вченої ради при Дніпропетровському національному університеті.

Після захисту дисертації з 1989 р. до 1991 р. Євген Давидович перебуває на посаді старшого викладача кафедри ботаніки Криворізького державного педагогічного університету, а з 1991 року він – доцент кафедри ботаніки та екології цього навчального закладу. І нині Євген Давидович є провідним ученим університету, успішно викладає курси «Систематика рослин», «Основи сільського господарства» на факультеті природознавства, та «Географію ґрунтів з основами ґрунтознавства» на географічному факультеті.

Євген Давидович щорічно керує дипломними та кваліфікаційними роботами, які успішно захищають студенти випускних курсів стаціонарного та заочного відділень, а також бере активну участь у міжнародних, республіканських та місцевих наукових конференціях. Ним опубліковано понад 50 наукових праць. У 2005 році він видав прекрасний навчальний посібник «Лабораторний практикум з курсу ґрунтознавства» для студентів географічного та природничого факультетів.

Євген Давидович понад 20 років призначається офіційним опонентом спеціалізованої ради Д.08.051.04 при Дніпропетровському національному університеті з присудження наукового ступеня доктора та кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.16 – екологія.

Багатогранна робота Євгена Давидовича у різні часи високо оцінювалась ректоратом КДПУ, адміністрацією області та Міністерством освіти і науки України.

У зв'язку з 70-річчям Криворізького державного педагогічного університету 5 жовтня 2000 року Є. Д. Ющук нагороджений Подякою від голови Дніпропетровської облдержадміністрації, а у вересні 2004 року Євген Давидович Міністерством освіти і науки України нагороджений знаком «Відмінник освіти України».

Колектив кафедри геоботаніки ґрунтознавства та екології, Комплексної експедиції з дослідження лісів степової зони України, Присамарського біосферного стаціонару вдячний ректорату, факультету і кафедрі ботаніки та екології Криворізького державного педагогічного університету за підтримку і високу оцінку талановитого педагога, ученого-новатора, прекрасної душі людини, яка виросла в простій селянській сім'ї і досягла своєю невтомною працею та вірністю до біологічної науки великої почесності, поваги та вдячності від студентів, колег по роботі, від усіх тих, хто його добре знає.

Здоров'я Вам і Вашій сім'ї, шановний Євгене Давидовичу, успіхів у навчально-виховній та науковій роботі, подальшого розвинення та закріплення творчої праці і співробітництва з шануючими Вас колегами, які працюють у різних куточках нашої рідної України.

К. М. Ситник,
академік Національної академії наук України

А. П. Травлєєв,
член-кореспондент Національної академії наук України

Н. А. Белова,
завідувач кафедри Академії митної служби України,
науковий керівник лабораторії мікроморфології ґрунтів
Дніпропетровського національного університету,
професор